

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 64g/2022

privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din
articolele 42 alin. (6) și 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură
nr. 1260 din 19 iulie 2002

(contestarea în contencios administrativ a actelor Uniunii Avocaților)

CHIȘINĂU

13 septembrie 2022

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Ana Florean, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 20 mai 2022,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 13 septembrie 2022, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ” din articolul 42 alin. (6) și a textului „în contencios administrativ” din articolul 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, ridicată de dl Eugeniu Glușcenco, parte în dosarul nr. 3-16/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dl judecător Igor Barbacaru de la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 20 septembrie 2021, Comisia pentru etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova a emis o decizie disciplinară în privința dlui avocat Eugeniu Glușcenco. În partea dispozitivă a deciziei s-a menționat că aceasta poate fi contestată în instanța de judecată în conformitate cu articolul 42 alin. (6) din Legea cu privire la avocatură și Codul administrativ.

4. La 20 decembrie 2021, dl Eugeniu Glușcenco a formulat o acțiune în justiție împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea deciziei și încasarea prejudiciului suportat.

5. La 7 aprilie 2022, dl Eugeniu Glușcenco a ridicat excepția de neconstituționalitate a textului „de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ” din articolul 42 alin. (6) și a textului „în contencios administrativ” din articolul 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002.

6. Prin Încheierea din 17 mai 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20

Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 53

Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică

„(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei.

(2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și instanțele judecătorești.”

8. Prevederile relevante ale Legii cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002 sunt următoarele:

Articolul 42

Comisiile Uniunii Avocaților

„[...]”

(6) Hotărârile Comisiei pentru etică și disciplină și ale Comisiei de cenzori se contestă în instanța **de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ**, fără a recurge la procedura prealabilă. Hotărârile Comisiei de licențiere a profesiei de avocat se contestă în procedură prealabilă la Comisia de soluționare a contestațiilor.

[...]”

Articolul 57

Sancțiunile disciplinare

„[...]”

(3) Decizia Comisiei pentru etică și disciplină privind aplicarea sancțiunii disciplinare poate fi contestată **în contencios administrativ**.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul menționează că, deși articolul 1 alin. (2) din Codul administrativ stabilește că legislația administrativă reglementează raporturile administrative, dispozițiile contestate prevăd că soluționarea acțiunilor

formulate împotriva hotărârilor Comisiei pentru etică și disciplină sunt de competența instanțelor de contencios administrativ. Autorul excepției notează că Comisia pentru etică și disciplină a Uniunii Avocaților nu este o autoritate publică în sensul articolului 53 din Constituție și, prin urmare, litigiile acestea nu ar trebui să fie examinate în contencios administrativ, ci conform procedurii obișnuite de către instanțele de drept comun.

10. Autorul susține că în cadrul soluționării acestor litigii în contencios administrativ el va fi tratat greșit ca funcționar public, deși profesia de avocat este liberă și independentă, exercitată pe cont propriu. Totodată, autorul menționează că asimilarea corpului profesional de avocați cu o autoritate publică este ilegală, deoarece corpul profesional este non-guvernamental, apolitic și funcționează autonom.

11. Din acest motiv, autorul afirmă că prevederile contestate afectează dreptul la judecarea cauzei de către o instanță competentă, în conformitate cu articolul 20 alin. (1) din Constituție.

12. Autorul sesizării consideră că prevederile contestate nu corespund exigențelor calității legii și sunt contrare articolelor 20, 23 și 53 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

13. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

14. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea cu privire la avocatură, ține de competența Curții Constituționale. Curtea constată că prevederile contestate nu au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate.

15. Curtea constată că excepția de neconstituționalitate, ridicată de către o parte într-un proces din fața instanței de judecată, este formulată de către subiectul căruia i s-a conferit acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză de contencios administrativ care are ca obiect anularea unei decizii disciplinare emise de Comisia de etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova. Prin urmare, Curtea consideră că prevederile contestate ar putea fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

17. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental.

18. Autorul sesizării susține că textele legale contestate încalcă articolele 20 [*accesul liber la justiție*], 23 [*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*] și 53 [*dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică*] din Constituție.

19. Cu privire la incidența articolului 23 din Constituție, Curtea reține că testul calității legii se efectuează prin raportare la un drept fundamental. De altfel, problema calității unei legi nu reprezintă o problemă de constituționalitate atât timp cât nu este afectat un drept fundamental (DCC nr. 161 din 2 noiembrie 2021, § 24).

20. Cu privire la articolele 20 și 53 din Constituție, Curtea observă că autorul critică competența instanței de contencios administrativ de a verifica legalitatea deciziilor emise de Comisia de etică și disciplină din cadrul Uniunii Avocaților din Republica Moldova.

21. Curtea subliniază că articolul 20 din Constituție garantează dreptul la o instanță de judecată stabilită de lege pentru contestarea actelor care violează drepturile, libertățile și interesele legitime ale persoanei, iar articolul 53 din Constituție garantează accesul la justiție atunci când actul respectiv provine de la o autoritate publică sau persoana a fost vătămată prin nesoluționarea în termen legal a unei cereri.

22. Curtea menționează că acest drept implică faptul ca instanța de judecată sesizată să poată soluționa, în baza normelor de drept și a unei proceduri judiciare, orice chestiune care ține de competența sa (*Argyrou și alții v. Grecia*, 15 ianuarie 2009, § 24). Mai mult, prin noțiunea de „tribunal”, articolul 6 § 1 din Convenția Europeană are în vedere nu doar o instanță de tip clasic, integrată în structurile judiciare ale unei țări. Dimpotrivă, există posibilitatea ca o autoritate învestită să examineze chestiuni care țin de un anumit domeniu să respecte acest standard. Ceea ce contează sunt garanțiile, atât cele de fond, cât și cele procedurale, care sunt puse în aplicare (a se vedea *Mutu și Pechstein v. Elveția*, 2 octombrie 2018, § 139).

23. Curtea observă că prevederile contestate stabilesc că deciziile sau hotărârile Comisiei de etică și disciplină pot fi contestate în fața instanței de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără a recurge la procedura prealabilă.

24. În acest context, Curtea subliniază că articolele 72 alin. (3) lit. e) și 115 alin. (4) din Constituție oferă Parlamentului o marjă discreționară la stabilirea competenței instanțelor judecătorești și a procedurii de judecată, cu condiția ca acestea să fie instituite prin lege, iar actul de justiție să respecte garanțiile constituționale.

25. Curtea subliniază că, în prezenta cauză, din perspectiva dreptului la o instanță stabilită de lege nu există o problemă de constituționalitate. Pentru respectarea acestui drept fundamental este suficient că legislatorul a prevăzut posibilitatea de a supune controlului judecătoresc actele emise de Comisia de etică și disciplină. Faptul că aceste litigii sunt examinate de către instanțe specializate în contencios administrativ nu limitează accesul la justiție al persoanei vătămate într-un drept al său și nici nu o dezavantajează în raport cu părțile ale căror cauze sunt soluționate în procedura de drept comun. Așadar, persoana beneficiază de aceleași garanții de fond și de procedură, indiferent de procedura aplicată litigiului.

26. Din aceste motive, Curtea nu poate reține incidența articolelor 20 și 53 din Constituție în raport cu prevederile articolelor 42 alin. (6) și 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002.

27. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g) și 140 din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a textului „de contencios administrativ în conformitate cu prevederile Codului administrativ” din articolul 42 alin. (6) și textul „în contencios administrativ” din articolul 57 alin. (3) din Legea cu privire la avocatură nr. 1260 din 19 iulie 2002, ridicată de dl Eugeniu Glușcenco, parte în dosarul nr. 3-16/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 13 septembrie 2022
DCC nr. 119
Dosarul nr. 64g/2022*